

รายงาน
การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2564

การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2564

การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการทำงาน เป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผล การปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับ มาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

กองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2564 ที่ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตรวจสอบได้ และมีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 - การเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างปีงบประมาณ 2563 – 2564
 - การจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564
 - จำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 - จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง
 - ผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้
 - ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง
- 2) ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3) ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างปีงบประมาณ 2563 - 2564

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2564	เปรียบเทียบปีงบประมาณ 2563 - 2564	
	จำนวน โครงการ/เรื่อง (ครั้ง)	จำนวน โครงการ/เรื่อง (ครั้ง)	จำนวน โครงการ/เรื่อง (ครั้ง)	คิดเป็น ร้อยละ (%)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	43	38	- 5	- 0.88
วิธีคัดเลือก	1	1	0	0.00
วิธีเฉพาะเจาะจง	517	484	- 33	- 5.82
การจ้างที่ปรึกษา	6	3	- 3	- 0.53
รวมทั้งสิ้น	567	526	- 41	- 7.23
คิดเป็นร้อยละ (%)	100	92.77	- 7.23	

หมายเหตุ : การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 484 โครงการ ประกอบด้วย

- การจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 143 ครั้ง
- การจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 1 ครั้ง
- การจ้างเหมาบุคคลภายนอก จำนวน 340 ครั้ง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างปีงบประมาณ 2564 ลดลงจากปีงบประมาณ 2563 รวมทั้งสิ้น 41 ครั้ง ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ 2563 คิดเป็นร้อยละ 7.23 จากการดำเนินการดังกล่าวพบว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง มีการลดจำนวนมากที่สุด จำนวน 33 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.82 เนื่องจากมีการลดปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างโดยเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขเข้ายื่นข้อเสนอ ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างโดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

ตารางที่ 2 แสดงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564

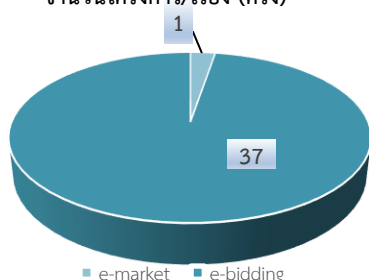
วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	38	390,044,788.00	361,931,723.59
วิธีคัดเลือก	1	700,000.00	698,850.00
วิธีเฉพาะเจาะจง	484	61,694,381.09	60,574,490.17
การจ้างที่ปรึกษา	3	9,500,000.00	9,145,000.00
รวมทั้งสิ้น	526	461,939,169.09	432,350,063.76

จากตารางแสดงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564 สรุปเพิ่มเติมได้ดังนี้

วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป สามารถจำแนกออกเป็น

- (1) วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e – market)
- (2) วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

จำนวนโครงการ/เรื่อง (ครั้ง)

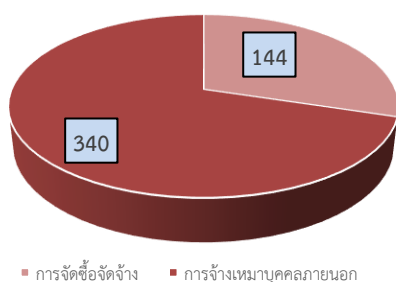

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market)	1	622,600.00	622,568.80
วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)	37	389,422,188.00	361,309,154.79
รวมวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	38	390,044,788.00	361,931,723.59

วิธีเฉพาะเจาะจง สามารถจำแนกออกเป็น

- (1) การจัดซื้อจัดจ้าง
- (2) การจ้างเหมาบุคคลภายนอก

จำนวนโครงการ/เรื่อง (ครั้ง)

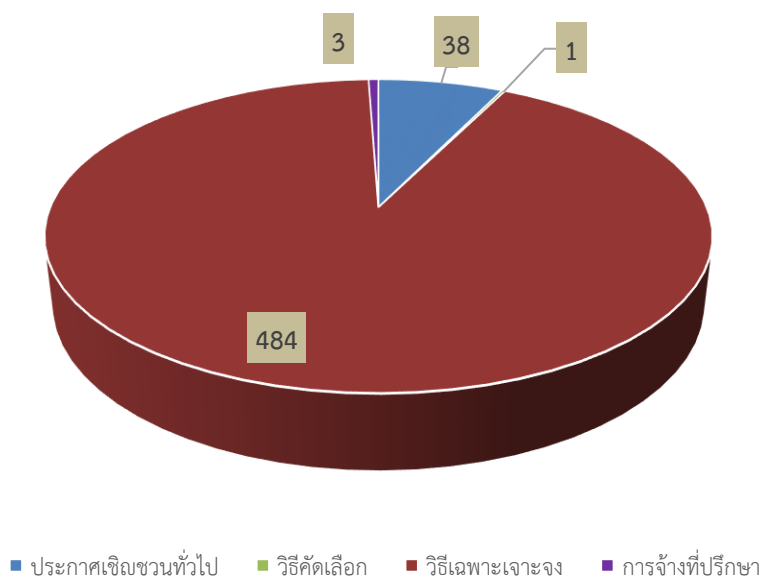

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
การจัดซื้อจัดจ้าง	144	39,767,021.09	38,917,866.17
การจ้างเหมาบุคคลภายนอก	340	21,927,360.00	21,656,624.00
รวมวิธีเฉพาะเจาะจง	484	61,694,381.09	60,574,490.17

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2564

โครงการ/เรื่อง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง			
	วิธีประกาศ เชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา
ครั้ง	526	38	484	3
ร้อยละ (%)	100	7.22	92.02	0.57

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2564

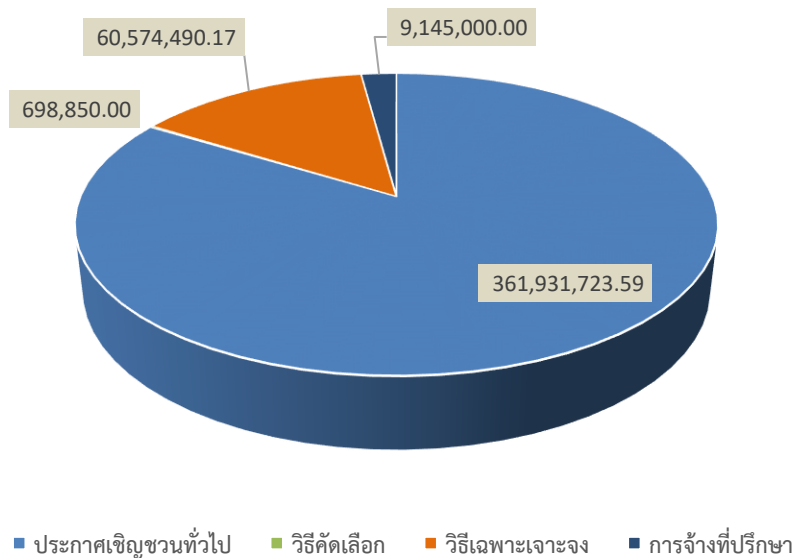
พิจารณาแยกตามจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่ามีการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจงมากที่สุด จำนวน 484 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 92.02 รองลงมา วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป จำนวน 38 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.22 การจ้างที่ปรึกษา จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.57 และวิธีคัดเลือก จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.19 ตามลำดับ

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงเป็นวิธีการที่ดำเนินการมากที่สุด เนื่องจากมีโครงการที่จัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท ซึ่งการดำเนินการเป็นไปตามวงเงินที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 56 (2) (ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง, การจัดซื้อจัดจ้างที่ได้จัดทำกรการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้วและมีความจำเป็นต้องทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อเนื่อง, การจัดซื้อจัดจ้างตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 119, การจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง และการจ้างเหมาบุคคลภายนอก

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2564

งบประมาณใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง ตามสัญญาหรือข้อตกลง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง				
	วิธีประกาศ เชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา	
จำนวนเงิน (บาท)	432,350,063.76	361,931,723.59	698,850.00	60,574,490.17	9,145,000.00
ร้อยละ (%)	100	83.71	0.16	14.01	2.12

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2564

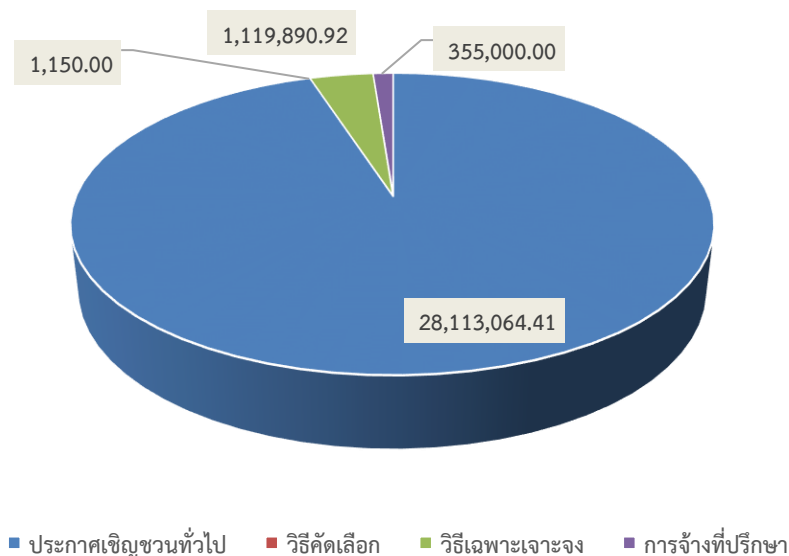

พิจารณาแยกตามจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างตามสัญญาหรือข้อตกลง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า มีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 361,931,723.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.71 รองลงมาวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 60,574,490.17 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.01 การจ้างที่ปรึกษา จำนวน 9,145,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.12 และวิธีคัดเลือก จำนวน 698,850.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.16 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้
 จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2564

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)	ประหยัดงบประมาณ	
			จำนวนเงิน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ (%)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	390,044,788.00	361,931,723.59	28,113,064.41	6.09
วิธีคัดเลือก	700,000.00	698,850.00	1,150.00	0.0002
วิธีเฉพาะเจาะจง	61,694,381.09	60,574,490.17	1,119,890.92	0.24
การจ้างที่ปรึกษา	9,500,000.00	9,145,000.00	355,000.00	0.08
รวมทั้งสิ้น	461,939,169.09	432,350,063.76	29,589,105.33	6.41
คิดเป็นร้อยละ (%)	100.00	93.59	6.41	

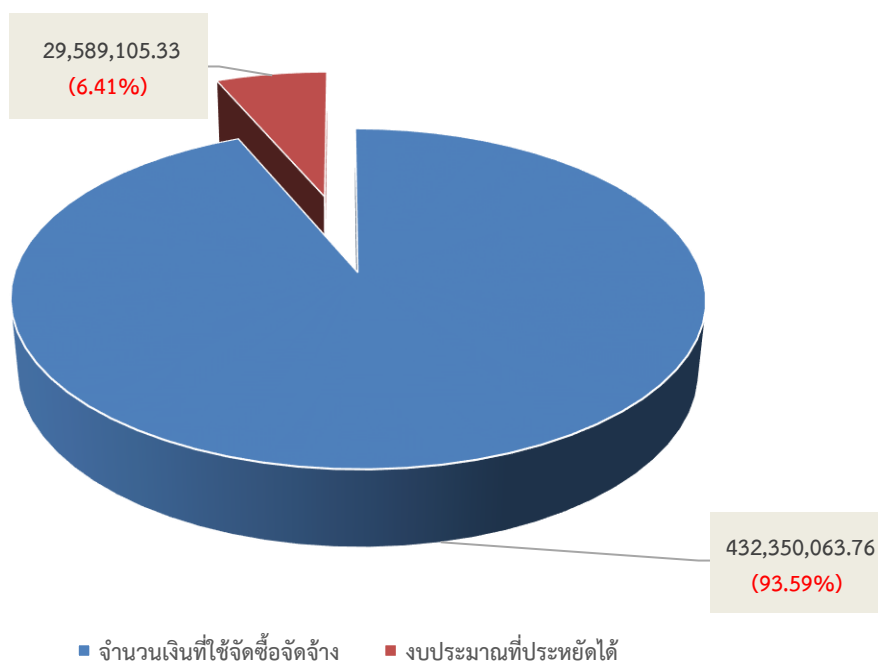
แผนภูมิแสดงงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 ประจำปีงบประมาณ 2564

พิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า งบประมาณที่ประหยัดได้จากการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 28,113,064.41 คิดเป็นร้อยละ 6.09 รองลงมาวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 1,119,890.92 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.24 การจ้างที่ปรึกษา จำนวน 355,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.08 และวิธีคัดเลือก จำนวน 1,150.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.0002 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2564

จากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 สามารถประหยัดงบประมาณผ่านการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 29,589,105.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.41 ของจำนวนเงินงบประมาณที่จัดซื้อจัดจ้าง

ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง

1. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างบางโครงการเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีผู้เสนอราคาใช้สิทธิการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป
2. การส่งมอบงานตามสัญญาเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากการดำเนินงานตามสัญญาอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))
3. กระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2563 และการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติมซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมากและมีความยุ่งยากซับซ้อน
4. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านทางระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ไม่สามารถเชื่อมต่อเข้าระบบได้ เนื่องจากระบบขัดข้องและมีการปิดปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) เพื่อปรับปรุงโปรแกรมทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

1. คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อลดปัญหาในการอุทธรณ์และร้องเรียน รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของงาน ระยะเวลาการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))
2. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ควรบริหารสัญญาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) โดยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารสัญญาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนด
3. คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง ควรศึกษาข้อมูลและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563